

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Maročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. **Uredništvo in upravnništvo** je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — **Dopisi se ne vračajo.** — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVII.

V Ljubljani, v četrtek, dne 12. julija 1934.

Štev. 77.

Znižanje obrestne mere

Kakor smo že poročali v prejšnji številki, je Narodna banka znižala obrestno mero za pol odstotka. Ker je že v februarju znižala obrestno mero tudi za pol odstotka, je s tem letos znižana obrestna mera za en odstotek. Če pomislimo, s kakšno trdnostjo so se preje odklanjale vse zahteve po znižanju obrestne mere Narodne banke, potem moramo to dvakratno letošnje znižanje smatrati za uspeh. Če pa pomislimo na efekt tega znižanja, potem moramo kar odkrito reči, da to znižanje še ne zadostuje in da je treba obrestno mero Narodne banke znižati v še znatno večji meri. Kajti praktično pomeni še danes obrestna mera Narodne banke, da treba plačevali za njena posojila najmanj 8.5 do 10%, kar pa je za današnje čase mnogo preveč. Pri silnem padcu vseh možnosti zaslužka je takšna obrestna mera previsoka, ker jo podjetnik kratkoma ne zmoro.

Misliti pa moramo predvsem na to, da poživimo gradbeno delavnost, da damo gospodarskemu življenju večji polet, kajti le s tem je mogoče ustvariti ljudem nove možnosti zaslužka in jih obvarovati pred brezposelnostjo. Večja gradbeno delavnost ter oživiljenje gospodarskega pa sta odvisna v prvi vrsti od cenjenih kreditov. Ni pa mogoče govoriti o cenjenih kreditih, kadar treba plačevali več ko 10% obresti in to še v deflacijski dobi. Zato moramo tudi ob sedanjem znižanju obrestne mere Narodne banke ponoviti svojo zahtevo, da treba obrestno mero še bolj znižati, ker je še vedno previsoka.

Seveda pa bi bilo tudi treba spremeniti ves sedanji način kreditiranja s strani Narodne banke. Kaj n. pr. pomaga izvozniku, če mora ljudi za manjše posojilo pri Narodni banki ne samo položiti slo procentno varnost, temveč še dati druga jamstva. S tem poslani ljudi za najbolj solidnega izvoznika dostikrat nemogoče, da se poslužijo kredita Narodne banke, če mu ta sploh ni predrag.

Zlasti še, ker plačuje njegov konkurent na tujem trgu čisto drugačne obresti. Obrestna mera Avstrijske narodne banke je znižana že na 4.5% in je torej za cela 2 odstotka nižja od obrestne mere, sedaj znižane obrestne mere naše Narodne banke. Tako ima avstrijski lesni izvoznik ne samo to prednost pred našim, da plača 20% manj na prevoznini, da mu ital. preference pri carini omogočajo enako velik zaslužek pri znatno nižjih cenah, temveč da dobi tudi doma kredit za najmanj 2% ceneje ko njegov jugoslovanski konkurent. Kako naj pri takšnih razlikah še izvažajo brez izgube jugoslovanski izvozniki les, je uganka, ki je mi ne moremo razložiti. Če zaradi našega izvoza je zato treba obrestno mero Narodne banke še bolj znižati.

Zlasti pa je treba delati na to, da se začne zopet normalno poslovanje naših denarnih zavodov. Je vse zaman, naše gospodarstvo ne more priti do oživiljenja, če ne delujejo naši denarni zavodi. To tem bolj, ker se je izkazalo, da od vsega pritoka denarja v državne zavode nima narodno gospodarstvo nobenega pravega haska, ker pač državni denarni zavodi ne morejo nalagati denarja tako, ko zasebni. Normalizacija poslovanja denarnih zavodov je pogoj vseh pogojev in to bi morala biti glavna skrb vseh, ki imajo besedo. In tudi s tega stališča bi bilo treba presojati vprašanje obrestne mere in načina dajanja kreditov. Pri tem pa je treba revidirati tudi vprašanje obrestne mere za blagajniške zapise, da ne bodo prisiljeni denarni zavodi, da ohranjajo svojo likvidnost vsaj za nove vloge le proti občutni denarni izgubi.

Znižanje obrestne mere Narodne banke

pozdravljamo zato le kot ponovni korak k nadaljnjemu znižanju, ker moramo znova in znova poudarjati, da je sedanja obrestna mera še vedno previsoka. Ozdravitev sedanjega gospodarskega stanja je odvisna od cenjenih kreditov in od pravilne kreditne politike Narodne banke,

ki kot emisijska banka nima in ne sme imeti le dividendnih skrbí. Njene naloge so mnogo višje in mnogo pomembnejše in za vse naše narodno gospodarstvo bi bilo v rešitev, če bi bilo poslovanje Narodne banke v popolnem skladu s temi nalogami.

Gorenjski tovarni kolodvor mora ostati Varčevanje na nepravem mestu

Silno razburjenje je zavladalo po vsej Šiški, vsej severno zapadni Ljubljani, Viču, Glincah in Rožni dolini, ko se je zvedelo, da namerava železniška uprava opustiti gorenjski tovarni kolodvor in ga premestiti na glavni kolodvor. To razburjenje se je še povečalo, ko se je slišalo, da se preložitve utemeljuje z vzroki štedenja, kajti takšno štedenje bi bilo naravnost tipičen primer za štedenje na nepravem mestu. Predvsem je jasno, da bi se dejansko silno malo prištedilo. Promet bi ostal vendar enako velik in bi zato bilo potrebno tudi enako število nameštencev. Prihranek, ki bi se dosegel zaradi manjših prostorov, pa je tako minimalen, da sploh ne pride v poštev.

Na drugi strani pa bi bil silno prizadet ves gospodarski del severozapadne Ljubljane in njene okolice. Vsa pot bi se silno podaljšala in število dnevnih odprem bi znatno padlo, kar bi seveda stroške nakladanja in razkladanja zelo podražilo. Trpela pa bi naravno tudi ekspektivnost, ki pomeni v poslovnem življenju tudi denar.

Danes so gospodarska podjetja od javnih dajatev tako zelo obremenjena, da pač smejo zahtevati nekaj obzirnosti za njih interese. Če jim je bilo dosedaj omogočeno, da so imeli tovarno postajo relativno pri roki, zakaj bi jim bila sedaj še ta ugodnost, ko vendar plačajo nad vse visoke posttranske pristojbine. Že zaradi teh pristojbin imajo pač pravico, da jim gre železniška uprava vsaj toliko na roko, da jim ni treba nalagati blaga čisto na drugem koncu mesta. Samo dokaz komercialne sposobnosti železniške uprave bi bilo, če bi ona otvorila še več tovarnih postaj in s tem vsem podjetnikom olajšala njih posel. To bi bilo edino pravilno postopanje, ne pa, da se že itak premajhno število tovarnih postaj še bolj zniža.

Vprašanje monopolskih zvezkov

Na neštetihih shodih in zborovanjih je že trgovstvo zahtevalo, da se odpravi nepotreben monopol na šolske zvezke, pa vse zahteve so bile zaman in tudi najbolj upravičene kritike so bile dosledno preslišane. Ni se pa tako godilo le trgovcem, temveč tudi učiteljem, kakor čitamo v zadnjem »Učit. tovarišču« z dne 5. julija 1934.

Na strani 4. piše »Učiteljski tovarišč« dobesedno to-le:

»Monopolni zvezki. Sekcija se je mnogo trudila, da bi realizirala sklep lanske banovinske skupščine, ker je monopol šolskih zvezkov tako iz trgovskega kakor iz šolskega ozira pogrešen in je velika ovira za napredek naše narodne šole. Pri akciji proti monopolu šolskih zvezkov smo se opirali na ostale sekcije in I. O., iskali pa smo tudi drugih zvez in stikov. Predlog za odpravo monopola na šolske zvezke je sprejela tudi glavna skupščina. Predsednik sekcije je o priliki osebnih intervencij v ministrstvu opetovano obrazložil kvarnost monopola in pojasnil, da govorijo proti monopolu razven pedagoških razlogov tudi slab papir, visoke cene in težkoče pri nabavi. Kateri interesi onemogočajo uspeh našega prizadevanja, nam ni znano.«

Torej tudi vsi sklepi učiteljskih skupščin niso pomagali in resolucija glavne skupščine učiteljskega ni zalegla. Monopolni zvezki so ostali kljub vsem protestom, pa čeprav je njih papir slab, cena previ-

soka in so vrhu vsega še težkoče pri nabavi zvezkov.

Če se že ni poslušalo trgovcev, pa bi vendar mislil, da bo uničujoča obsodba učiteljskega zalegla, kajti učiteljsko je res že več ko dokazalo, s kakšno vzgledno vnetostjo se trudi za utrditev državne misli. In če to učiteljsko pravi, da so monopolni zvezki slabi in vrhu vsega še predragi, da se torej monopol šolskih zvezkov ni obnesel, bi vendar človek dejal, da bo ta sodba izmodrila tiste, ki so vpeljali te zvezke in z njimi ogorčili starše in učitelje.

Dobave in licitacije

Banska uprava razpisuje 1. javno pismeno licitacijo za gradbo mostu čez Krko pri Dvoru. Licitacija bo dne 26. julija ob 11. v sobi teh. oddelka v Ljubljani, Gajeva ulica. Ponudbe v obliki popusta na vsoto odobrenega proračuna, ki znaša 69.433 dinarjev.

Za gradnjo lesenega mostu čez Kamniško Bistrico na Duplici razpisuje banska uprava 1. javno pismeno licitacijo na dan 28. julija ob 11.

Predsedništvo apelacijskega sodišča v Ljubljani razpisuje ofertno licitacijo za nabavo: 48 črnih stroje pisnih trakov, širine 11 mm, 790 črnih stroje pisnih trakov širine 13 mm, 12 črnih stroje pisnih trakov širine 16 mm, 12 črnih stroje pisnih tra-

kov širine 25 mm, 36 litografskih stroje pisnih trakov širine 13 mm, 80.000 listov ogljenega papirja, 5000 pol indigovanega papirja, 500 listov litografskega papirja, 10.660 pol ovojnega papirja 90/125 cm v teži po 100 kg za 1000 pol, 20.000 pol ovojnega papirja 90/125 cm v teži po 70 kg za 1000 pol. Licitacija bo dne 23. julija ob 11. v justični palači, soba št. 74.

Nov prometni minister

Ker je prometni minister Svetislav Milosavljević težko obolel, je bil razrešen s kraljevim ukazom svoje dolžnosti in postavljen na razpoloženje. Za prometnega ministra je bil imenovan Ognjeslav Kuzmanović, pomočnik prometnega ministra v pokoju in tehnični ravnatelj beogradske občine.

Novi prometni minister je bil rojen leta 1874. v Klarini, v Donavski banovini. Tehniko je absolviriral v Monakovem, postal l. 1901. uradnik v gradbenem ministrstvu, l. 1904. pa pri železniški direkciji, kjer je ostal do l. 1911., ko je podal ostavko na državno službo. Po vojni se je zopet vrnil v železniško službo in postal l. 1923. ravnatelj direkcije za gradnjo novih železnic, l. 1927. pa pomočnik prometnega ministra. L. 1929. pa je bil izvoljen za ravnatelja tehniške direkcije beogradske občine.

Trgovinska pogajanja z Grčijo končana

Pogajanja, ki so se vodila med našo in grško vlado zaradi revizije dopolnilnega trgovinskega sporazuma, ki je bil sklenjen dne 20. julija t. l., so bila sedaj v Atenah ugodno zaključena. V glavnem je šlo za plačevanje blagovnega prometa. Po dosežanju sporazuma je plačevala Grčija naše blago 50 odstotkov v devizah, 50 odstotkov pa v bonih grške Narodne banke. Odlej pa bo plačevala Grčija 50 odstotkov v bonih grške Narodne banke, 20 odstotkov v devizah in 30 odstotkov v vezanih terjatvah v Grčiji, ki pa se bodo mogle vnovčiti.

Cene so se nekoliko dvignile

Oddelek za proučevanje gospodarskih vprašanj pri Narodni banki je objavil indeksne številke za cene na debelo za mesec junij.

Če primerjamo te številke z indeksnimi številkami za maj in junij 1934 potem dobimo to sliko:

	junij 1933	maj 1934	junij 1934
rastlinski proizvodi	61,1	56,5	64,8
živalski proizvodi	57,8	55,2	54,4
mineralni proizvodi	75,1	83,3	83,0
industrijski proizvodi	72,0	69,6	68,5
celotni indeks	66,1	64,1	65,6
izvozni proizvodi	58,7	59,0	60,5
uvozni predmeti	75,3	71,5	70,7

Celotni indeks se je dvignil predvsem vsled naraščanja cen za koruzo, suhe češnje in seno. Tudi cene pšenice, ovsa so se dvignile, dočim so padle cene fižola in konoplje. Cene za živalske proizvode so se zmanjšale. Padla je za prešice in slanino, perutnino in jajca, dočim so se podražile mast, prima voli in nekatere vrste kož.

Cene mineralnih proizvodov so nazadovale le malenkostno, od industrijskih izdelkov pa so v ceni napredovali žebli, sladkor in otrobi, padli pa zlasti opeka, cement, moka in pločevina. Napetost med cenami uvoznih in izvoznih predmetov je popustila.

»Službeni list«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 11. julija objavlja med drugim: Trgovinsko pogodbo med Jugoslavijo in Nemčijo — Zakon o zapisniku k trgovinskemu sporazumu med Jugoslavijo in Nemčijo — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Kdor ne podpira svojega glasila, zaničuje samega sebe in škodi skupnim interesom trgovstva.

Jakob Zadavec, član sveta Zbornice za TOI:

Kdo plačuje tribut?

V odgovor na izvajanja dr. Emila Paliča iz Beograda v listu »Narodno blagostanje« pod naslovom »Kome plača Dravska banovina tribut na brašno«, odgovarjam s temi pripombami in pojasnili:

ad 1. Pisec gornjega članka skuša v tem odstavku na umeten način računsko dokazati, da ne plača slovenski mlinar na moko več poslovnega poreza, kakor ga plača mlinar v žitornih krajih, češ da tudi on mora v skladu z zakonom plačati 6 % prometni porez od brutto prejemkov, torej tudi od vozarine.

Priznavam piscu tega članka, da je njegov argument teoretično pravilen, pripominjam pa, da je v praksi drugače. Vsi mlini v žitornih krajih prodajajo svoje blago po veliki večini kot celovagonsko blago v Dravsko banovino ter je prodajna cena vedno le raz njihove nakladalne postaje. V izjemnih primerih prodajajo sicer tudi ti mlini blago v manjših količinah, no takrat razpošiljajo blago na svoje komisije ali špediterje, ki ga samo razdele. Pa tudi v tem primeru se ti mlini izognejo plačevanju 6 % prometnega davka od vozarine, ki bi ga po izvajanjih »Narodnega blagostanja« morali plačevati, na ta način, da fakturirajo moko pariteta nakladalna postaja, zaračunavajo pa posebej kupcu vozarino, češ da so to njemu predjudili. Ne samo to, še celo vrečo, dovoz na kolodvor, manipulacijo itd. navajajo mnogokrat posebej, kar je popolnoma neuzualno. Vsakomur je razumljivo zakaj!

Pisec prej imenovanega članka navaja dalje, da imajo mlini v žitornih krajih, če prodajo veletrgovcem ali komisijarjem, izpad pri ceni na rovaš njih zasluga. Toda prav tako morajo tudi mlini v Dravski banovini prodajati svoje blago veletrgovcem ali se poslužiti komisijarja. Stroški so torej isti. Če imajo mlini Dravske banovine možnost, da prodajajo blago direktno malemu kupcu, imajo isto možnost vsaj v isti meri tudi mlini v žitornih krajih za svoj okoliš.

Kratko povedano: Mlini v žitornih krajih v praksi prodajajo svoje mlevske izdelke vedno le pariteta njihova postaja (včasih garantirajo le svojemu odjemalcu vozarinski stavek). Nasprotno pa dobavljajo mlini v Dravski banovini pšenico iz Vojvodine, plačujejo prevozne stroške, kupujejo iz druge ali tretje roke, plačujejo stroške agentov, pristojbine borzam itd., imajo stalno izdatno izgubo zaradi manjka pri teži žita ter prodajajo končno svoje blago stalno ne le franko njihova nakladalna postaja v Dravski banovini, temveč celo franko hiša kupca, kar je vse v prodajno ceno vkalkulirano in se zato od vsega tega plačuje poslovni davek.

Če bi hoteli pravilno računati, bi morali reči, da znaša vsa ta zgoraj navedena razlika Din 5000.— za vagon.

Če bi torej kupili moko v Somboru po Din 20.000.— za vagon, je upravičena cena za slovenske mline Din 25.000.— za vagon. Somborski mlinar plača torej 6 % od Din 20.000.—, kar je Din 1200.—, medtem ko plača slovenski mlinar isti davek od Din 25.000.—, kar je Din 1500.—. Obstoja torej faktična razlika Din 300.— per vagon.

Da pa nam ne bi »Narodno blagostanje« odrekalo kulantnosti, se hočemo služiti njegovega primera:

Moka v Somboru stane Din 20.000.—, odpadajoči davek znaša Din 1200.—. Vojarina do Ljubljane iz Sombora znaša za en vagon moke Din 3820.—. Če bi torej slovenski mlinar utrpel vse druge razlike

* Kakor se še naši bravei spominjajo, je nastopilo »Narodno blagostanje« s trditvijo, da je gospodarsko stanje Slovenije primeroma najbolj ugodno in da plačujejo druge pokrajine industrijski Sloveniji svoj tribut. Nato smo dne 5. maja odgovorili z dolgim člankom »Kdo plačuje tribut«, ter poleg mnogih drugih argumentov navedli tudi težko stanje slovenskih mlinov kot dokaz, kako neupravičena je trditev »N. B.«. Nato je odgovorilo »N. B.« dne 16. junija z dolgim člankom, v katerem skuša naše trditve ovreči. Na ta članek smo na kratko takoj reagirali v »Trg. listu«, danes pa objavljamo obširen in temeljit odgovor izpod peresa zborničnega svetnika Jakoba Zadavca, ki je znan kot eden prvih jugoslovanskih in ne le slovenskih mlinarskih strokovnjakov. Iz tega članka se jasno vidi, kako je bilo stališče »Trg. lista« od vsega početka pravilno.

sam ter prodal svoj produkt po isti ceni v Ljubljani, bi plačal zanj 6 % poslovnega poreza od Din 23.820.—, torej Din 1429.20.

Iz tega sledi, da je celih Din 229.20 pri enem vagonu moke na škodi mlinar Dravske banovine na račun 6 % poslovnega poreza napram svojemu drugu iz Sombora po primeru, objavljenem v »Narodnem blagostanju«.

Ze iz te primerjave je razvidno, da plačujejo mlini v Dravski banovini banovini 200 do 300 Din pri vagonu več ko mlini v žitornih krajih.

ad 2. Preden preidem glede te točke v podrobno diskusijo, moram opozoriti »Narodno blagostanje« na dejstvo, da je tržna cena otrobov v žitornih krajih približno ista, kakor cena v Dravski banovini.

Konkretno torej dobi slovenski mlinar za svoje otrobe — franko tukajšnja postaja — ravno toliko, ko njegov drug v žitornih krajih. Ker pa je mlinar v Dravski banovini izdal za tovarnino pšenice iz Vojvodine za vsak vagon povprečno 3600 Din, pomeni to, da odpade na otrobe ena četrtina do ene petine te vozarine ter je torej plačal v vozarini pšenice eno četrtino do ene petine gornje vsote za vozarino otrobov. To pomeni, da je zaradi tega, ker prodaja otrobe ob približno isti ceni, na škodi napram svojemu tovarišu iz žitornih krajev za Din 725.— do Din 900.—.

Sorazmerno visokim cenam otrobov v Vojvodini je med drugimi ugodnostmi (vodna pota) v veliki meri v prilog tudi nizka izvozna tarifa. Če se smem izražati v smislu pisca »Narodnega blagostanja«, torej ne poklanja država železnica milijone samo mlinarjem v Dravski banovini (mišljena je tukaj mlinska tarifa), temveč tudi vojvodinskim mlinom za njih stvarjeno izvozno tarifo za otrobe.

Razen tega uživajo mlini v žitornih krajih še to tarifno ugodnost, da leže centralno ter jim je torej odprta možnost plasiranja svojih proizvodov na vse strani države. Mlini v Dravski banovini pa so zaradi svoje ekscentrične lege navezani le na svojo najbližjo okolico, vsled česar so primorani dovoljevati svojim odjemalcem, od katerih je odvisno njih nadaljnje obratovanje, največje ugodnosti.

»Narodno blagostanje« v naslednjem primeru dokazuje siromaštvo mlinov v žitornih krajih. Pravi namreč to-le:

Mlin v Ljubljani pripelje po znižani tarifi iz Sombora 10 vagonov pšenice, za kar izda na vozarini Din 33.400.—.

Mlin v Somboru kupi polovico svoje potrebe v okolici do 30 km ter izda za vozarino teh 5 vagonov Din 2.400 ostalih 5 vagonov kupi na mestu. Če izmelje teh 10 vagonov in jih kot moko in otrobe prepelje v Ljubljano izda za vozarino Din 36.920 „ 39.320.—

Pri tej množini bi torej bil na škodi za Din 5.920.—.

Pri tem primeru pa je pisec pozabil, da tudi slovenski mlini prav tako kakor vojvodinski mlini ne morejo prodati vse svoje produkcije v lastnem kraju, temveč jo morajo razpošiljati. Moko razpošiljajo z dehtalno tovarnino, medtem ko otrobe večinoma izvažajo. Vzemimo torej primer, da je slovenski mlinar, ki bi bil v Ljubljani izmed dobljenih 10 vagonov pšenice: prodal v samem kraju 2 vagona moke in 1 vagon otrobov. Ostalih 6 vagonov moke je moral razposlati svojim odjemalcem, recimo samo 35 km daleč, medtem ko je običajni radius cca. 100 km; en vagon otrobov pa je izvozil.

Detajlna tarifa za 6 vagonov moke na oddaljenost 35 km Din 5.880.— k temu en vagon izvoženih otrobov po izvozni tarifi skozi Jesenice Din 460.— Slovenski mlinar izda torej

za dostavitev nadaljnjih Din 6.340.—.

Iz tega se zopet vidi, da je napram mlinarju v žitornih krajih po navedeni primerjavi na slabšem pri preje naznačeni množini za Din 420.—, ne pa, kakor trdi »Narodno blagostanje«, na boljšem za 5.920 dinarjev.

Iz gornjih argumentov izhaja, da so tudi trditve »Narodnega blagostanja« pod točko 2. ničeve.

V tej točki trdi še nadalje »Narodno blagostanje«, da podpira državna železnica slovenskega mlinarja pri dobavi sirovin na razdalji 484 km z Din 592.— po vagonu, kar je v škodo javnih sredstev. Članek pravi dalje, da uvozi Dravska banovina letno 20.000 vagonov pšenice in moke ter tako trpi po gornjem njegovem računu državna železnica izgubo 12 milijonov dinarjev letno.

Poglejmo sedaj, kako se ujemajo lastna izvajanja »Narodnega blagostanja«. V istem članku, v katerem trdi, da podpira državna železnica slovenske mline z 12 milijoni letno, pa pravi, da znaša skupna kapaciteta vseh slovenskih mlinov dnevno 4.136 m. c. Če bi bile torej razmere idealne, bi zmleli vsi mlini pri 300 delavnih dneh letno samo 12.000 vagonov. Kako more torej računati pisec deficit od 20.000 vagonov?

Dejstvo je, da so slovenski mlini zaposleni kvečjem z 25—30% svoje kapacitete. Ker pa razen tega meljejo tudi kmetovalcem za domačo rabo in domača žita, bi bila mnogo previsoka podmena, da so dovozili iz žitornih krajev 20% svoje kapacitete, to je 2.500 vagonov letno. Ali tudi po tem računu bi znašal izpadek dohodkov drž. železnice le 1.250.000 Din cca., ne pa 20 milijonov dinarjev, kakor je izračunal dr. Palič. Ker pa ni dejansko dovoženih niti 2.500 vagonov pšenice, ne znaša izpadek niti en milijon.

V naslednjem pa hočemo izračunati, koliko manj plačajo mlini v žitornih krajih letno v sorazmerju s svojimi slovenskimi tovariši poslovnega davka. Tudi pri tem računu se hočemo držati navedb »Narodnega blagostanja«. Po teh navedbah imajo vojvodinski mlini 10 kratno kapaciteto slovenskih mlinov. Ker so ti mlini 100% zaposleni, upoštevajmo kot podlago za račun le 75% zaposlitev. Po tem računu dobimo, da izmeljejo letno 90.000 vagonov, od česar odpade ena četrtina na otrobe, to je 22.500 vagonov, da ostane izmlete moke 67.500 vagonov. Ker znaša pri vsakem vagonu moke razlika na poslovnem davku 200—300 dinarjev, znaša to približno Din 250 pri vagonu. Pri 67.500 vagonih moke plačajo torej mlini v žitornih krajih sorazmerno Din 16.875.000 poslovnega davka manj. Tudi ta vsota pade v breme javnih sredstev.

ad 3. Kar se tiče maloprodaje, sem mnenja, da imajo iste ugodnosti in ista bremena tudi mlini žitord. krajev, ker tudi ti prodajajo v svoji bližnji okolici direktno manjšim potrošiteljem. Če se pri prodaji malim potrošiteljem doseže kakšna para več, dosežejo to ne samo mlini v Dravski banovini, temveč tudi mlini v žitornih krajih. Nosijo pa zato eni kakor drugi riziko pri kreditiranju. Mlini v žitornih krajih pa nimajo te navade, da bi pošiljali v Dravsko banovino svoje blago na odprt račun. Če ga pa pošljejo, potem ga pošljejo le tvrdkam, kjer ni možna izguba. Tudi ta navedba člankarja v »Narodnem blagostanju« torej ni točna.

ad 4. Kar se tiče pogonskih stroškov, se čudim, da navaja »Narodno blagostanje« za primer premog, ko je vendar znano, da se skoraj vsi vojvodinski mlini poslužujejo za pogon vpojnega plina. Ta pogon se jim stavlja na razpolago po ceni Din 250.— do 300.— per vagon, kakor je izjavil eden najuglednejših banatskih mlinarjev piscu tega članka, medtem ko se plačuje električna struja iz hidrocentral za mline v Sloveniji pri vagonu na Din 600 do 650. Bistveno dražji ni parni pogon za vojvodinske mline zaradi izredno ugodnih premogovnih tarif.

V istem odstavku trdi pisec članka v »Narodnem blagostanju«, da dobivajo mlini v Dravski banovini industrijski tok po 10 par za KW. Bilo bi res lepo, če bi moglo »Narodno blagostanje« navesti za svojo trditev konkretni primer. Iz prakse pa je znano, da dobiva največji mlin na severozapadu države kilovatno uro Falske struje za mnogo nad 60 par, medtem ko plačujejo mlini srednje kapacitete 90 par, manjši pa celo nad 1 Dinar. Če torej plačujejo mlinarji v žitornih krajih, kakor navaja člankar za kilovatno uro 80 par svojim kaloričnim centralam, so lahko zadovoljni in nimajo prav nobenega vzroka, da bi zavidali svojim slovenskim kolegom.

Pri vsej svoji spretnosti in dozvedni objektivnosti je pisec članka v »Narodnem blagostanju« pozabil na dejstvo, da kupujejo mlini iz severo zapadnih krajev države svoje sirovine na borzi ali potom senzalov, torej iz druge ali celo tretje roke, ne pa kakor mlini v žitornih krajih direktno od kmeta-producenta. Tudi pri tem so na škodi za najmanj 800 do 1200 dinar-

jev. Ugovoru, da ne dobe mlini v žitornih krajih dovolj sirovin na mestu samem ali v najbližji okolici, se smeje vsak, kdor je te kraje prepotoval.

Kakor smo torej iz primerjave videli, je mlinar v Dravski banovini na škodi pri poslovnem porezu za Din 200—300 pri prevozu zaradi otrobov za Din 700—900

na izgubi vsled hujše konkurenčne borbe, manjka, večje uporabe detajlnih tarifov itd. za Din 100—300

pri nakupu radi vmesnih zaslužkov druge in tretje roke za Din 800—1200

torej skupno pri vagonu. Din 1800—2700

Iz tega se vidi, da je »Trgovski list« v svojem prvotnem članku presojal položaj celo preoptimistično ter da je njegova navedba ne le pravilna, temveč še celo nizka.

Iz vsega tega pa se nadalje vidi, da je minimalna zaščita mlinov iz severo-zapadne periferije države ne samo umestna in upravičena, temveč je za ohranitev njih obratovanja v vsaj zmanjšanem obsegu in v delno izravnano konkurenčnih pogojev nujno potrebna.

Slovenski mliniski obrt in industrija na severo-zapadni periferiji države nista samo po moralnih principih upravičena do eksistence, temveč je ohranitev njihovih obratov, v kolikor še vobče obratujejo, tudi iz socialnih vidikov potrebna. Mnenja smo, da imajo slovenska in hrvaška delavska deca teh krajev skupno s svojimi starši isto pravico do kruha in zasluga, kakor ostali. Mlini teh krajev plačujejo ravno iste, če ne še višje davke, zlasti pa plačujejo višji poslovni davek kakor pa mlini v žitornih krajih.

Ze iz principa pravičnosti tarife kot take bi bila izenačitev tarife za pšenico in za moko absurd. Tarifa za sirovino mora biti cenejša, ko za produkt. Razen tega se mora upoštevati tudi vrednost blaga. Vsak bi se smejal, če bi se plačalo za prevoz gramoza ali opeke od kilograma ravno toliko, ko za prevoz enega kilograma preciznih strojev ali zlahtnih kovin in rudnin. Vrednost moke je povprečno za 60% višja od vrednosti pšenice. Pravično bi torej bilo, da je mlinska tarifa za 60% nižja od tarife za moko, ne pa samo za 125%, kakor je to sedaj.

Gospoda pisca predmetnega članka v »Nar. blagostanju«, čigar namen je prozoren, spominjamo pa končno le še na staro prislovico: živi in pusti tudi drugim živeti.

Nova avstrijska vlada

Rekonstrukcijo svoje vlade je izvedel Dollfuss. Poleg kancelarstva je pridržal še kmetijsko, zunanje, varnostno in vojno ministrstvo. Podkancelar je knez Starhemberg, major Fey pa je postal komisar novega ministrstva, ki se imenuje generalštabni komisariat za zatiranje državni sovražnih gibanj. Vojni minister general Schönburg-Hammerstein je iz rodbinskih vzrokov izstopil iz vlade. V novi vladi, ki pomeni poostrežen režim, so še: prosvetni minister Schuschnigg, minister za socialno politiko Neustädter-Stürmer, finančni dr. Buresch, trgovinski Stockinger, pravosodje baron Berger-Waldeneegg. Podtajnik za javno varnost je Karwinsky, za zunanje zadeve pa Bauschütz, dosedaj poslanik v Berlinu.

Centralna uprava združenj trgovcev-potnikov, trgovskih potnikov in zastopnikov v kraljevini Jugoslaviji v Zagrebu

»Udruženje trgovaca-potnika« v Zagrebu, »Udruženje trgovačkih putnika« v Beogradu in »Društvo trgovskih potnikov in zastopnikov« v Ljubljani so ustanovila po predhodnem sporazumu in sklepu njihovih glavnih skupščin na skupni seji z dne 8. julija t. l. svojo »Centralno upravo« s sedežem v Zagrebu. Za predsednika je bil izvoljen g. Anton Klein, predsednik Udruženja trgovaca-potnika v Zagrebu, za podpredsednika pa g. Dragomir Ž. Milovanović, predsednik Udruženja trgovčkih putnika v Beogradu ter g. Janez Krek, predsednik Društva trgovskih potnikov in zastopnikov v Ljubljani. Službeni list vseh teh organizacij postane mesečnik »Trgovački Putnik«, glasilo Udruženja trgovaca-potnika v Zagrebu.

Slovenec izvoljen v Chicagu za senatorskega volivnega moža

Slovenski listi so čisto prezrli uspeh, ki so ga dosegli naši ameriški rojaki pri senatnih volitvah v Chicagu. V 15. senatorskem distriktu je namreč postavila redna republikanska stranka za svojega kandidata »Senatorial Committeemana« Slovenca **Leota Jurjevca**, brata znanega ljubljanskega trgovca in solastnika renomirane manufakturne trgovine v Stritarjevi ulici **Fabiani & Jurjavec**. V ostrem volivnem boju je zmagal z veliko večino naš rojak **Leo Jurjavec** in s tem priboril za vse Jugoslovane v Ameriki velik uspeh, kajti doslej ni bil še noben zastopnik Jugoslovanov izvoljen v Združenih državah Sev. Amerike za senatorskega volivnega moža. Že postavitev Slovenca za oficialnega kandidata velike ameriške stranke je bila dokaz o velikem ugledu, ki ga uživajo naši ameriški rojaki. S tem je velika ameriška stranka priznala, da so v 15. distriktu, to je v okolici župnije sv. Štefana, Slovenci tako močan faktor, da jih je treba upoštevati. — Ameriški listi poudarjajo še zlasti to, da je postavila republikanska stranka za svojega kandidata moža, ki je znan po svojem slovenskem prepričanju in ki ima poleg tega tako odlične lastnosti, da bo delal Slovencem le čast. Samo zaradi teh svojih odličnih lastnosti pa je mogel Jurjavec tudi zmagati, ker pač slovenska kolonija, tudi podprta od vseh drugih slovanskih kolonij le ni tako močna, da bi mogla sama zmagati. G. Jurjavec je moral dobiti za sebe tudi glasove drugih narodnosti in da jih je dobil v velikem številu, o tem priča njegova velika zmaga.

Z zadoščenjem poročamo o tem velikem uspehu, ki ga je dosegel naš rojak v tujini, saj je ta uspeh ponoven dokaz o izredni sposobnosti naših ljudi, ki so si prav brez vsake podpore le iz lastne sile in tudi v najtežjih razmerah priborili ugled in spoštovanje.

G. Leo Jurjavec je bil rojen v Ljubljani v l. 1885 in je tu dovršil tudi ljudske in del srednjih šol. Že od l. 1909 živi stalno v Chicagu, kjer je sedaj javni notar. So-udeležen pa je tudi pri veliki zvočni filmski družbi **Goodman & Harrison**. V političnem življenju se udeležuje g. Jurjavec že dolgo vrsto let in je tudi eden najbolj agilnih članov v slovenskih društvih. Sedaj si je priboril g. Jurjavec tudi to lepo zadoščenje, da je bil kot prvi Slovenec izvoljen za senatorskega volivnega moža. — Tudi naše čestitke ameriškim rojakom.

Kongres sadnih izvoznikov in producentov v Mariboru

V sporazumu z Udruženjem izvoznikov kr. Jugoslavije v Beogradu in Združenjem sadnih izvoznikov in trgovcev za Dravsko banovino v Mariboru bo priredil Zavod za pospeševanje zunanje trgovine v času od 14. do 16. t. m. v Mariboru kongres izvoznikov in producentov sadja iz vse države, na katerem bodo sodelovali predstavniki ministrstev in tudi inozemski uvozniki našega sadja iz vse Evrope. V soboto 14. t. m. bo predkonferenca, v nedeljo ob 9. uri dopoldne pa kongres v dvorani Uniona. V ponedeljek bodo izletli in ogledi z avtobusi v naše sadonosne kraje in ogledi trsnic in drevesnic. Kakor nam poročajo iz Beograda, je prometni minister z odlokom od 7. t. m. odobril vsem posetnikom kongresa 50% popust na državnih železnicah. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine opozarja interese, da na odhodni postaji kupijo cel vozni listek do Maribora in železniško legitimacijo za 5 Din, ki jim bo potrjena v Mariboru, služila za brezplačen povratek. Ugodnost polovične vožnje velja od 10. do 20. t. m.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snai obleke, klobuke itd. Skrolbi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perile

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Šeleburgova ul. 8.

Telefon št. 22-72.

Trgovinska pogodba z Bolgarsko

(Konec).

Zaključni protokol k trgovinski pogodbi

Ob podpisu trgovinske in plovne pogodbe med Jugoslavijo in Bolgarsko so podali podpisani pooblaščenici te izjave, ki so sestavni del pogodbe.

K členu 1.

1. Dogovorjeno je, da določila tega člena niti najmanj ne posegajo v predpise obeh pogodbenih strank glede potnih listov, bivanja in izгона tujcev, niti v zakone, ki urejajo zaščito domačega dela. 2. Z onimi ki gredo zaradi zasluzka iz Jugoslavije na Bolgarsko, ravno tako z vrnarji, ki prihajajo iz Bolgarske v razne kraje Jugoslavije, se bo postopalo ko doslej na temelju recipročnosti, pri čemer se bodo uporabljale že uvedene posebne naredbe, ki so pogodbenim strankam znane in pod pogojem, da njih število ne bo manjše od dosedaj dovoljenih kontingentov.

K členu 9.

Vsaka pogodbeni stranka se obvezuje, da prizna za polnoveljavo potrdilo o analizi, ki so ga izdale pristojne oblasti druge stranke. Pri tem pa ni pravica oblasti uvozne države, da analizo preizkusi, niti najmanj prikrasana.

Da se v medsebojnem trgovinskem prometu zagotove koristi, ki jih nudijo določila te pogodbe, moreta pogodbeni stranki zahtevati, da se prilože naravnim in tvorničkim proizvodom, ki se uvažajo, potrdila o poreklu. Primeri, ko se zahteva potrdilo o poreklu, morajo biti omejeni na minimum. Potrdila o poreklu izdajajo ali trg. zbornice, katerim pošiljatelj pripada, ali pa vsaka druga oblast ali gosp. ustanova, ki jo v ta namen določi izvozna država in ki jo prizna namembna država. Konzularni vizum se za potrdila o poreklu ne bo zahteval.

Od potrdila o poreklu pa so oproščeni poštni paketi in pošiljke, paketi od 5 kg in manj, ki se uvažajo po zraku, ko tudi vzorci trgovskih potnikov.

K čl. 14,3 in 15,6.

Dogovorjeno je, da ostanejo v veljavi takse, ko tudi zakonska določila, ki jih uporabljata pogodbeni stranki glede začasnega uvoza ali izvoza za zunanje zavoje.

Pri tem se postopa po postopanju največje ugodnosti.

K čl. 18.

Za sestavni del ladijskega inventarja se smatrajo dvigala tudi tedaj, če so začasno postavljene z ladje na keaj za uporabo.

K členom 18, 19, 20 in 21.

Določila tega dogovora se ne uporabljajo za plovbo v domačih vodah, ki niso sestavni del internacionalizirane rečne mreže.

K čl. 23.

Določila 1. odstavka tega člena se ne nanašajo na tarifne olajšave, dovoljene v korist človekoljubnih ali akcij za narodno prosveto, niti na ugodnosti, dovoljene v primeru javne nesreče, niti na one, ki so dovoljene državnim uradnikom ko potujejo po svojih zasebnih poslih in ne za službeni prevoz železniške, civilne in vojaške državne uprave.

Pogodbeni stranki sta soglasni v tem, da smatrate kot nedovoljeno odredbo v smislu tega člena že same pogoje uporabe ugodnostne tarife, ki ima ta cilj, da izključi od uporabe ugodnostne tarife podobno blago, toda tujega porekla. Nasprotno pa se ne smatrajo kot nedovoljene odredbe pogoji uprabe ugodnostne tarife, ki so predpisani v svrh, da se zagotove potrebe notranje potrošnje glede določenih predmetov ali za zagotovitev razvoja obmorskih in rečnih pristanišč, ko tudi pogoji uporabe, ki jih zahtevajo oziri na legitimno izkoriščanje železniške mreže, n. pr. pridobivanje novih prevozov, zmanjšanje prevoznih stroškov itd.

Skladno s tem tolmačenjem se smatrajo:

1. kot nedovoljene odredbe:

pogoj domačega porekla za dotično blago;

zahteva, da se blago deklarira pod v trgovini neznanim imenom ali ki se ne more uporabiti za tuje blago iste vrste;

pogoj, da se blago prevozi do odpreme postaje s tovornim avtomobilom ali po zasebni industrijski železnici;

pogoj, da se sirovina, iz katere je izdelano blago in za katero velja ugodnostna tarifa, prevozi po domači železnici;

2. kot dovoljene odredbe:

pogoj notranje potrošnje;

pogoj kombiniranega prevoza po suhem, vodnim putem ali po zraku;

pogoj, da izroči isti pošiljatelj v določenem času v prevoz določene minimalne količine;

pogoj istočasne izročitve v prevoz blaga v zadostni količini, da se sestavi lahko cel vlak itd.

Uporaba notranjih tarif (lokalnih ali splošnih) se dovoli le v primeru, ko so izpolnjeni vsi pogoji, predpisani po dotični tarifi.

K čl. 25.

Če v izjemnih razmerah smatra ena od pogodbenih strank za potrebno, da obdrži ali uvede za določeno blago uvozne ali izvozne prepovedi ali omejitve, se o tem sporazume z drugo pogodbeno stranko, razen če ne obstoji predhodni sporazum.

Kadar se izdajo preje navedene odredbe, potem se bodo te uporabljale tako, da se s tem ne naredi nobena diskriminacija na škodo druge pogodbene stranke. Njih veljaba bo omejena po trajanju vzrokov in okoliščin, ki so te odredbe zahtevale.

Kadar bo ena pogodbenih strank prisiljena, da izda prepovedi ali omejevanja glede proizvodov neke tretje države, potem je dolžna, da izda te odredbe na način, da se s tem čim manj škoduje trgovini druge stranke.

V primeru pa, da zaradi prepovednih ali omejitvenih odredb, ki jih je ena od pogodbenih strank izdala ali jih namerava izdati, smatra druga pogodbeni stranka, da ima vled tega znatno škodo ter da je ravnomesje te pogodbe s tem porušeno, more zahtevati, da se takoj začne pogajanja in če se ta pogajanja ne zaključijo z uspehom v enem mesecu, potem more to pogodbo z odpovednim rokom treh mesecev odpovedati.

K členu 27.

Dogovorjeno je, da se more razsodišče sklicati samo od vlade vsake pogodbene stranke, ne pa od podrejenih oblasti ali posameznikov. Prav tako se bo razsodišče sklicevalo šele tedaj, če so bili brezuspešni vsi poskusi, da se diplomatskim putem pride do sporazuma.

Vrhovni izvoljeni razsodnik ne more biti državljani ene od pogodbenih strank, niti ne sme prebivati na ozemlju ene obeh strank, niti ne sme biti odvisen ali v podobnem odnosu napram eni od obeh držav; prav tako ne sme biti član kakšnega drugega razsodišča, ki je v zvezi z eno od obeh pogodbenih strank.

Če se obe pogodbeni stranki ne sporazumeta o vrhovnem izvoljenem razsodniku v roku enega meseca, potem se prepusti njegovo imenovanje v roku enega meseca predsedniku upravnega odbora Stalnega razsodišča v Haagu.

Konkurzi in prisilne poravnave

Odpravljen je konkurz Valentina Cesarja v Jereki, ker je bila razdeljena vsa masa.

Uvedeno je poravnalno postopanje o imovini Franca Urana, trgovine s kurivom na Glineah. Poravnalni sodnik Avsee, poravnalni upravnik odv. kand. Drago Kornhauser v Ljubljani. Narok za sklepanje poravnave dne 7. avgusta ob 9. Rok za oglasitev do 31. julija. Poravnalna ponudba 40 odstotkov.

† Josip Rebek st.

V visoki starosti 78 let je po daljšem trpljenju umrl v Ljubljani Josip Rebek st., meščan ljubljanski in eden prvih ključavničarskih mojstrov mesta. Z njim je izgubila slovenska prestolnica odličnega borca za njen slovenski značaj, borca, ki je v letih najostrejšje borbe zvesto izpolnjeval svoje mesto in mnogo pripomogel, da je bila izvojevana končna zmaga.

Nič manj težka izguba pa ni zadela s smrtjo Josipa Rebeka obrtniški stan. Kajti pokojnik je bil obenem s svojim bratom Ivanom v Celju eden prvih organizatorjev slovenskega obrtništva. Njegova zasluga je, da se je že od vsega početka organizacija slovenskih obrtnikov krepko utrdila in da se je razvila v sedanjo močno in ugledno organizacijo. Mnogo se je tudi uveljavljal v gasilstvu in si pridobil posebnih zaslug za uvedbo slovenskega poveljevanja pri gasilcih.

Pa tudi v drugih narodnih društvih se je krepko uveljavljal energija pokojnika, ki je vse življenje poznal le eno skrb, da čim bolj strokovno dvigne svoje podjetje in da ves služu svojemu narodu. Oba ta cilja sta se mu posrečila in njegovo podjetje, ki ga danes z enako vzgledno spretnostjo vodi njegov sin, po pravici slovi kot eno prvih ključavničarskih podjetij Ljubljane.

Josip Rebek st. je bil rojen na Goriškem in je kot 16leten fant prišel v Ljubljano v uk k mojstru Heinu na Sv. Petra nasipu. Ko se je izučil, je peš prehodil Avstrijo in velik del južne Nemčije ter si na teh potovanjih do dobra izpopolnil svoje znanje. Izučen kot pravi mojster se je vrnil v Ljubljano, a je moral k vojakom ter se tudi udeležil bojev v Bosni. Po okupaciji je l. 1881. vstopil kot delovodja v Ahčinovo delavnico, l. 1888. pa jo je sam prevzel in jo polagoma dvignil do enega prvih podjetij svoje stroke. Moral je pri tem premagati marsikatero težavo, zlasti med vojno, ko so mu pobrali sina Josipa in vse pomočnike. L. 1922. je vsled navidezno neznatne poškodbe izgubil roko in ker ni mogel več delati, je prepustil podjetje svojemu sinu Josipu, sedanjemu podpredsedniku Zbornice za TOI in prav tako agilnemu delavcu za napredek našega obrtništva in obrta. Splošno spoštovan je užival sedaj svoj več ko zaslužen pokoj.

Posebno težko je prizadeta od njegove smrti njegova iskreno ljubljena rodbina. Zapušča sina Josipa, sedanjega podpredsednika Zbornice za TOI, strojnega tehnika v Beogradu Baldomirja, hčerko Jerico, poročeno s pisarniškim ravnateljem Ahčinom, hčerko Marico, vdovo po podjetniku Kostiću, sinah Heleno ter več vnukov.

Bodi ohranjen zaslužnemu pokojniku svetel spomin, žalujočim sorodnikom pa naše iskreno sožalje.

Vabilo
na

XII. REDNI OBČNI ZBOR

Zadruga za izvoz jaje r. z. z o. z.

v Sv. Juriju ob južni železnici,

ki se vrši v torek, dne 24. julija 1934. ob

pol 9. uri v zadrugi sejni dvorani v

Sv. Juriju ob j. ž.

Dnevni red:

1. Otvoritev občnega zbora.

2. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora.

3. Poročilo načelstva in nadzorstva o poslovanju v letu 1933.

4. Odobritev računskega zaključka.

5. Sklepanje o sanaciji, odnosno likvidaciji zadruge.

6. Volitev načelstva in nadzorstva.

7. Slučajnosti.

Glasov št. 31. pravil sklepa občni zbor veljavno, ako je zastopan najmanj deseti del zadrugarjev. V slučaju nesklepnosti se vrši čez pol ure na istem mestu in z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki je sklepčen ob vsakem številu navzočih ali zastopanih zadrugarjev (razen v toč. 5. dnevnega reda).

V Sv. Jurju ob j. ž., dne 10. julija 1934.

Zadruga za izvoz jaje r. z. z o. z.

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke. Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Posvetu

Bolgarski ministrski predsednik Georgijev se je udeležil banketa na čast jugoslovanskih pravnikov, ki se mude na Bolgarskem. Na banketu je imel Georgijev tudi velik govor za bolgarsko-jugoslovansko zблиžanje ter med drugim naglasil, da morata oba naroda dokazati svojo politično zrelost tudi s tem, da spoznata, kako škodljivi so bili vsi medsebojni prepiri v preteklosti za kulturni razvoj obeh narodov.

Škof Fan Noli, bivši albanski ministrski predsednik in nekdanji glavni nasprotnik kralja Zoguja, se je baje s sedanjim albanskim režimom sporazumel.

Barthoujeva misija v Londonu se je popolnoma posrečila ter je Anglija pristala tako na francoski sistem varnostnih paktov, ko tudi na vstop sovjetske Rusije v Društvo narodov. Medsebojno razmerje med Francijo in Anglijo se je s tem znatno utrdilo in nekdanja zveza obeh zapadnih demokracij za utrditev evropskega miru je zopet obnovljena.

V komunikaciji o Barthoujevem obisku se pravi, da se je dosegel sporazum glede francoskih predlogov o dodatni vzajemni pomoči za varnost v vzhodni Evropi. Francoski mornariški minister Pietri pa ostane še v Londonu, ker se bo še razpravljalo o pomorski konferenci ter o bodočnosti razorožitvene konference.

Francoski sistem o mednarodni pomoči sloni po izjavi Pertinaxa na teh paktih: na severovzhodnem paktu, ki bi ga tvorile Francija, Rusija, Nemčija, Poljska, Češkoslovaška in baltičke države, 2. na južnem paktu, katerega bi sklenile Francija, Italija, Jugoslavija, Rumunija, Grčija in Turčija. Cilj obeh paktov je ohranitev miru. Vsaka podpisnica pakta bi bila nadalje obvezana, da pride svoji sosedu na pomoč, če bi bila napadena od tretje sile.

Hitlerjev namestnik Hess je imel v Königsbergu velik govor, ki je bil naslovljen na Evropo, da naj ta vendar zaupa Nemčiji. Med drugim je dejal, da narodni socialisti kot bivši bojevniki nočejo vojne, da so za mir in da današnja Nemčija ni več ona Nemčija, ki so jo poznali od včeraj. Če bi pa kdo skušal napasti Nemčijo, potem seveda bi Nemci branili vsak kosček nemške zemlje z največjo odločnostjo.

Habicht in njegov namestnik Hofer sta bila aretirana. Z druge strani pa se ta vest demantira.

Hitler je sklical za petek sejo nemškega parlamenta. Kakor se poroča, hoče Hitler doseči, da parlament tudi formalno odobri njegovo postopanje proti voditeljem SA oddelkov. Nadalje se govori, da bo Hitler zahteval razveljavljenje mandatorov vseh kompromitiranih narodnih socialistov. Papen in njegovi pristaši se seje parlamenta najbrže ne udeležijo in ni izključeno, da bodo tudi njih mandati razveljavljeni.

Nemški junckerji in Reichswehr so predložili Hindenburgu spomenico, v kateri zahtevajo, da se izjavi proti narodnim socialistom, ki da so izgubili simpatije naroda. V spomenici se obtožuje tudi vojni minister general Blomberg, ker je pustil, da je postala vojska orodje Hitlerja.

Pri velikih paradi stare nemške kavalerije je prebivalstvo Monakovega zastopnike stare armade naravnost demonstrativno navdušeno pozdravljalo. Značilno je bilo, da je bilo celo med oficirskimi zastopniki videti le tri zastopnike v uniformah narodnih socialistov.

Pogajanja za sklenitev baltičkega pakta se za enkrat še niso posrečila in je bilo sklenjeno, da se skliče nova konferenca v Rigo. Delo za ustanovitev baltičke male antante se torej nadaljuje.

Nemška vlada je v štirih posebnih notah obvestila Francijo, Anglijo, Japonsko in Italijo, kot države, ki jamčijo za svobodo manjšin v Litvi, da je litvanska vlada te svobode kršila. Nastop nemške vlade proti Litvi je najbrže posledica zблиžanja med Litvo in Poljsko.

Belgijski vladi grozi zopet kriza, ker se je delavska zveza izjavila proti pooblastitvi zakonu, ki ga je predložila parlamentu belgijske vlade.

Komunistični izgredi na Holandskem se še vedno niso nehali. Posebno ostri so bili ti neredi v Rotterdamu.

V Avstriji še vedno pokajo bombe, čeprav so narodni socialisti zaradi nemških dogodkov zelo desorientirani.

Stanje Narodne banke

Po izkazu Narodne banke z dne 8. julija se je njeno stanje izpremenilo tako-le (vse številke v milijonih Din):

Podloga je skupno narasla za 1,2 na 1.864,6; zlata podloga se je povečala za 2,6 na 1.783,8; tuje val. za 0-068 na 0-069, devizna pa je padla za 1,5 na 80,6.

Devize, ki ne spadajo v podlogo, so se povečale za 0,5 na 32,9, vsota kovane denarja v niklju in srebru pa je povečana za 12,2 na 262,4.

Posojila so se povečala za 3,0 na 1.814,8. Eskontna so narasla za 3,6 na 1.578,8, lombardna pa so padla za 0-56 na 235,9.

Vrednostni papirji so se zmanjšali za 0-16 na 17,8, vrednosti rezervnih fondov so le neznatno padle na 88,7 in vrednosti drugih fondov za 0-02 na 11,9.

Prejšnji predjudni državi so se dvignili za 0-04 na 1.719,0.

Na pasivni strani se je dvignil rezervni fond za 0-8 na 104,5, drugi fondi pa za 0-06 na 15,1.

Obtok bankovcev se je zmanjšal za 22,0 na 4.120,0, zato pa so se povečale obveze na pokaz za 25,9 na 1.123,8.

Državne terjatve so se zmanjšale za 1,0 na 3,52, depoziti po tekočem računu pa so narasli za 20,5 na 449,7.

Obveze z rokom so se zmanjšale za 12,0 na 914,1. Je to likvidacija dospelih blagajniških zapisov. Kljub minimalnemu obrestovanju se ta posel lepo razvija.

Razna pasiva so se dvignila za 27,7 na 248,1.

Skupno zlato in kovinsko kritje je padlo od 35,56% na 35,55%, samo zlato pa je naraslo od 33,99% na 34,01%.

Obrestna mera je še ostala neizpremenjena, ker znižanje obrestne mere stopi v veljavo šele dne 16. julija in bo zabeleženo šele v izkazu z dne 22. julija.

Dobava-prodaja

Direkcija drž. rudnika Ugljevik sprejema do 19. julija ponudbe o dobavi 1200 kg olja za mazanje vrvi.

Direkcija drž. rudnika Senjski Rudnik sprejema do 23. julija ponudbe o dobavi 200 kg firneža, 100 kg kita, 100 ključavnic in 200 m² stekla za okna.

Dne 21. julija bo pri Komandi granične trupe v Skoplju licitacija za dobavo pisarniškega in knjigoveškega materiala.

Dne 30. julija bo pri skladišču 1. oddelka vojnotehničnega zavoda v Sarajevu ofertna licitacija za dobavo 50 m³ bukovih desk.

Les bo prodan potom licitacije dne 20. julija pri šumski upravi Bled. (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani.)

Lokomotiva se odda v popravilo potom pismenih ponudb, katere je vložiti do 18. julija pri Direkciji drž. rudnika v Velenju. (Oglas in pogoji ter opis lokomotive so na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani.)

Nabava mila, sveč in vžigalic. Poštna direkcija v Ljubljani razpisuje dobavo 350 kg mila, 50 kg sode, 50 kg sveč, 3000 škatlic vžigalic in 100 l petroleja. Ponudbe se sprejemajo do 16. julija 1934.

Gradbeni oddelek Direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 17. julija ponudbo o dobavi 3000 kg jeklene in 500 kg železne pocinkane žice; dne 1. avgusta pa bo pri tem oddelku ofertna licitacija za dobavo 16.500 m³ tolčenega gramozja.

Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 19. julija ponudbe o dobavi 100 plošč črne pločevine, 40 kg usnja, 100 plošč za štedilnike, 50 rešetk za štedilnike in 100 vrat za štedilnike, 100 kg črne železne pločevine, 50 suhih galvanskih členov, 25 elementov ter o dobavi strokovnih knjig; do 26. julija pa o dobavi 15 plošč iz kotlovne pločevine, 137 vodogrevnih kotlovnihih cevi, 50 m³ borovega lesa, 12 manometrov in 4 vacuum-metrov ter o dobavi 18 gumijastih kroglic za ventile.

Dobave mleka. Dne 16. julija bo pri Dravski stalni vojni bolnici v Ljubljani licitacija za dnevno dobavo mleka. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti bolnici.)

Dobava živil. Dne 18. julija bo pri Komandi savske divizijske oblasti v Zagrebu javna ustna licitacija za dobavo 30.000 kilogramov olja, 13.000 kg kisa, 1000 kg paprike, 660 kg čaja, 600 kg kave, 300 kg marmelade, 15 kg cikorijske. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti komandi.)

Razstava naših izvoznih predmetov v Tirani

Novoosnovana podružnica beograjske Izvozne banke v Tirani (Albanija) je odstopila Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine v svojem posloju prostore za razstavo vzorcev naših domačih proizvodov. V sporazumu s Trgovskim muzejem bo organiziral zavod v teh prostorih v Tirani posebno razstavo domačih proizvodov v svrhu propagande izvoza našega blaga v Albanijo. Da bi bila na tej razstavi udeležena celotna proizvodnja naše industrije, zlasti onih predmetov, ki pridejo v poštev za izvoz v Albanijo, prosi zavod vse interese, da mu pošljejo kolekcijo vzorcev svojih proizvodov. Ker ne bo imela razstava v Tirani samo reprezentativnega značaja, ampak bo trajne poslovne vrednosti, je Zavod prepričan, da se bodo naši izvozniki poslužili te razstave v čim večjem številu. Pri poslanih vzorcih naj se navedejo tudi cene franko jadranska pristanišča ali franko Drač (Albanija). Prostor bo dan razstavljalcem brezplačno na razpolago. Prijave je poslati Zavodu najkasneje do 20. julija t. l.

Razno

Zakonski načrt o pobijanju korupcije je že izdelan, prav tako zakonski načrt o elektrifikaciji. Oba načrta prideta na prihodnjem zasedanju pred skupščino.

V beograjski bolnici je umrl znani pesnik in nacionalni delavec Miroslav Korolija.

Skupina 14 bolgarskih novinarjev je prispevala v Beograd, kjer je gost beograjskih novinarjev. V Beogradu ostanejo bolgarski novinarji dva dni, nato obiščejo druga mesta Jugoslavije, zlasti Dalmacijo.

Protibrezbožno razstavo je priredila v Ljubljani organizacija »Pro Deo« v pritičju šentjakobske dekliške šole. Na razstavi so razstavljeni boljševiški brezbožni plakati. Razstava je zelo zanimiva in na njo opozarjamo.

Licitacija za regulacijo Ljubljanice je vendarle uspela in so bila na 6-68 milijonov Din proračunana terenska dela oddana podjetju Dukič, ki je ponudilo 12 odstotkov popusta. Upati je, da bo finančno ministrstvo takoj potrdilo licitacijo, da se bo že vendar enkrat začelo energično nadaljevanje regulacijskih del. Pri regulaciji bo zaposlenih okoli 1000 delavcev.

Velik vtihtapski škandal je bil odkrit v Beogradu. V tvornici v Pšetačka so našli finančni organi pod streho opuščenega mlina 25 sodov vtihtapljenega špirta. Že prej pa so zaplenili 4000 litrov vtihtapljenega špirta. Jasnno je, da je tvrdka kar na debelo prodajala vtihtapljeni špirit. Kazen, ki bi tvrdko zadela, bi znašala več milijonov. Lastnik tvrdke, neki Farkaš, je še pravočasno pobegnil.

V Nemčiji se je začela sabotaža v velikem obsegu. Pri Friedrichshafenu so padla na tla tri velika letala. V Dornier tvornici za letala so bili vsi delavci odpuščeni in dokler ne bodo razjasnjena zadnja sabotažna dejanja, ne bo sprejet nazaj noben delavec. 45 delavcev pa so aretirali, ker so osumljeni, da so zakrivil sabotažna dejanja.

Univerza v Freiburgu na Badenskem je zgreela. Gasilci so bili brez moči, ker je tudi primanjkovalo vode.

6000 jutrov gozda se je vnelo v bližini Berlina. Z največjo težavo so ogenj že enkrat pogasili, toda v kratkem je izbruhnil požar z novo silo. Trde, da sta tudi ta dva požara delo sabotaže.

V ječi se je obesil bivši komunistični poslanec Erich Hohnstein, ki se je pred dnevi prostovoljno vrnil v Nemčijo.

Bivši komunistični poslanec Torgler, kateremu je v znanem procesu zaradi požiga nemškega parlamenta zagrozil Göring s smrtjo, je umrl v jetnišnici. Po drugih vesteh je bil umorjen.

Ameriški mornarji so pili v neki gostilni na francoski rivieri. Ko je bilo treba plačati, so dejali, da si naj pusti gostilničar izplačati račun od francoske vlade, ki tudi ne plača ameriških vojnih dolgov. Nato je prišlo do krvavega pretepa med domačimi in ameriški mornarji.

TRŽNA POROČILA

Ljubljanski trg

Sadni trg je vedno bolj bogato založen z domačim sadjem. Še vedno se prodajajo češnje, toda večinoma le belice, in sicer po 4 Din kg. Tudi nekaj jagod je še na trgu, cena pa jim je že narasla na 6 Din za kg. Zelo mnogo je na trgu marelic, ki so že čisto izrinile tuje marelice. Na trgu pa so se pojavile tudi že domače breskve iz Štajerske. Prodajajo jih po 8 Din kg. Mnogo je na trgu tudi malin, ki se prodajajo po 2-50 do 3 Din za kg. Veliko pa je že na trgu tudi češpelj, ki se prodajajo po 5 Din za kg. Tudi hrušk je na trgu dovolj in je njih cena od 4 Din dalje. — Tudi zelenjadni trg je dobro založen. Največje kumarice so po 2 Din kos. Kumariče za vlaganje so pa po 11 Din sto kosov. Prodaja se tudi že novo kislo zelje, in sicer po 4 Din kg. Staro kislo zelje je po 2 Din. Tudi nova kislja repa se že prodaja, in sicer po 3 Din. — Pocenili so se tudi piščanci, ki se dobe že po 25 Din par. Jajca so se nekoliko pocenila in se dobi že 25 jajo za 10 Din. Lepša jajca so seveda dražja.

Mariborski svinjski sejem.

Na svinjski sejem dne 6. julija 1934 je bilo pripeljanih 343 svinj. Cene so bile te: Mladi prašiči, 5—6 tednov stari, komad 70 do 90 Din, 7—9 tednov 100 do 140 Din, 3—4 mesece 200 do 220 Din, 5—7 mesecev 300 do 320 Din, 8—10 mesecev 350 do 380 Din, 1 leto 450 do 560 Din, 1 kg žive teže 5 do 6 Din, 1 kg mrtve teže 8 do 9-50 Din. Prodanih je bilo 140 svinj.

Program ljubljanske radio postaje

Petek, 13. julija: 12.15: Zapoj mi pesem, o dekle (Slovenke pojo narodne na ploščah) — 12.45: Poročila — 13.00: Čas, reproducirani klavirski koncert — 18.00: Radijski orkester — 18.30: Izlet za nedeljo: Po loškem gospodstvu (Ante Gaber) — 19.00: Radijski orkester — 19.30: Narodna odbrana — 20.00: Prenos iz Zagreba — 22.00: Čas, poročila, lahka glasba.

Sobota, 14. julija: 12.15: Reproducirani koncert: ksilofon in tubafon z orkestrom — 12.45: Poročila — 13.00: Čas, slovenske narodne v orkestralni reproducirani glasbi — 18.00: Reproducirani valčki in polke — 18.30: Zabavno predavanje (Reš Framjo) — 19.00: Koroška ura (g. Megendorfer) — 19.30: Zunanji politični pregled (dr. Jug) — 20.00: Vesela ura: Slovenske narodne z orkestrom (gdč. Zupanova, gg. Drmota, Jug), Magistrov tercet, kratke veseloligre — 22.00: Čas, poročila, lahka glasba.

V težki bolesi strti naznanjamo, da je naš prisrčno ljubljani in dobri oče, stari oče, tast, brat in stric, gospod

Josip Rebek st.

ključavničarski mojster in meščan ljubljanski

danes v starosti 78 let, po dolgem trpljenju zatisnil za vedno svoje trudne oči.

Pogreb blagega pokojnika bo v petek, dne 13. julija 1934, ob 1/6. uri popoldne izpred mrtvašnice splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu. Maša zadušnica se bo brala v soboto, dne 14. t. m., ob 8. uri v župni cerkvi sv. Nikolaja.

Ljubljana—Beograd, dne 11. julija 1934.

JOSIP, BALDOMIR, sinova; JERICA por. AHČIN, MARICA vdova KOSTIČ, hčeri; HELENKA REBEK, snaha; FRAN AHČIN, zet; NEVENKA, ZLATA, BRANKO in JURČEK, vnukinji in vnuka ter ostalo sorodstvo.

Mestni pogrebni zavod Občina Ljubljana.